

Lietuvos Respublikos ūkio ministrui

2017 m. sausio 26 d.

p. Mindaugui Sinkevičiui

Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius

VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūrai

Savanorių pr. 28, LT-03116 Vilnius

Kopija:

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius

VšĮ Investuok Lietuvoje

Jogailos g. 4 (B korpusas, 2 a.), LT-01116 Vilnius

DĖL 2014-2020 M. ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMOS TIESIOGINIŲ UŽSIENIO INVESTICIJŲ SKATINIMUI

Asociacija „Investors' forum“, kurios pagrindinė misija – gerinti verslo aplinką ir investicinį klimatą Lietuvoje, atsižvelgdama į tai, kad vienas iš prioritetinių Lietuvos tikslų, numatytų Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros programoje, yra tiesioginių užsienio investicijų (toliau – **TUI**) skatinimas, norėtų atkreipti Jūsų dėmesį į tam tikras problemas, su kuriomis susiduria užsienio investuotojai, siekiantys gauti paramą pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos Struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos priemonę „**SmartInvest LT+**“. Šios priemonės tikslas - pritraukti į Lietuvą užsienio investicijas mokslinių tyrimų ir (ar) eksperimentinės plėtros ir inovacijų srityje, tačiau kol kas šis tikslas įgyvendinamas labai vangiai dėl paramos skyrimo procese kylančių problemų.

Pagal priemonę „SmartInvest LT+“ jau buvo skelbti 2 kvietimai užsienio investuotojams teikti paraiškas, ir iš 30 pateiktų paraiškų finansavimas skirtas tik 6 projektų finansavimui. Norėtume atkreipti Jūsų dėmesį į pagrindines ES paramos skyrimo procese išaiškėjusias problemas, kurios yra aktualios daugumai užsienio investuotojų, ir kurios labai riboja užsienio investicijų pritraukimą į Lietuvą:

1. Priemonės „SmartInvest LT+“ konkursinė projektų atranka galėtų būti vykdoma tęstinės projektų atrankos būdu bei dviem etapais. Šiuo metu pareiškėjai, teikdami paraiškas privalo pateikti išsamią projekto dokumentaciją, įskaitant investicinius planus, bei pagrįsti projekto atitiktį visiems taikomiems kriterijams, priešingu atveju finansavimas projektui negali būti skiriamas. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjai privalo skirti dideles laiko ir finansines investicijas, nežinodami, ar iš esmės jų projekto idėja yra tinkama finansuoti. Įvedus dviejų etapų atranką, pareiškėjai, kurių projektų idėjos nėra atrenkamos kaip finansuotinos, neprivalėtų švaistyti savo resursų, rengdami pilną projekto paraišką. Šis sprendimas sutaupytų užsienio investuotojams daug laiko ir lėšų.

2. Komunikacija su užsienio investuotoju bent iš dalies galėtų būti vykdoma anglų kalba. Dokumentų vertimai pabrangina projekto paraiškos parengimą, taip pat vertimo procese neretai iškraipoma esminė projekto paraiškos informacija. Ypač tai aktualu mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje, kur didžioji dalis literatūros ir straipsnių yra anglų kalba, užsienio ekspertų paaiškinimus taip pat būtų žymiai efektyviau pateikti anglų kalba. Be to, svarbiausi paramos skyrimo dokumentai, kaip Finansavimo ir administravimo sutartys, turėtų būti pateikiami lietuvių ir anglų kalbomis.

3. Tiesioginės komunikacijos trūkumas su projektą vertinančiais ekspertais. Projektą vertinantys Lietuvos verslo paramos ekspertai nėra atskleidžiami pareiškėjams. Mokslinių tyrimų srityje turėtų būti suteikta galimybė prie projekto dirbantiems mokslininkams/tyrėjams tiesiogiai susisiekti su projektą vertinančiais ekspertais, ir detaliai pristatyti savo idėją, pateikti detalius paaiškinimus. Šiuo metu bendravimas su užsienio investuotojais vyksta tik raštu ir tik lietuvių kalba per tarpininkus (konsultantus), todėl labai dažnai įvyksta nesusikalbėjimas tarp pareiškėjų ir vertintojų.

4. Proceso skaidrumas, atvirumas. Šiuo metu vykdomas paraiškų vertinimo procesas atrodo labai uždaras ir neaiškus. Užsienio investuotojams nėra aišku, kodėl Lietuvos verslo paramos agentūra neinicijuoja pati ir nepritaria pareiškėjų iniciatyvoms suorganizuoti projektų aptarimui skirtus susitikimus ar konferencinius skambučius, kurių metu būtų galima detaliai pristatyti savo idėjas. Užsienio investuotojai jaučia išankstinį neigiamą nusistatymą pareiškėjų atžvilgiu. Tai neabejotinai formuoja neigiamą Lietuvos įvaizdį užsienio investuotojų akyse.

Norėtume atkreipti dėmesį, kad 2007-2013 m. struktūrinės paramos laikotarpiu teikta parama ES struktūrinių fondų lėšomis (priemonė Invest LT+) ženkliai prisidėjo prie TUI pritraukimo į Lietuvą. Minėtos priemonės pagalba užsienio įmonės buvo skatinamos kurti naujas darbo vietas ir vykdyti savo investicinius projektus Lietuvoje. Panašaus tipo priemonės užsienio investuotojai tikėjosi ir 2014-2020 m. struktūrinės paramos periode. Siekiant paskatinti TUI į Lietuvą, ypatingą reikšmę turi lankstus ir nesudėtingas paramos gavimo procesas. Ankstesniame finansavimo periode pagal priemonę Invest LT+ paramą gavę užsienio investuotojai vertina VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ vaidmenį besirūpinant investuotojais, teikiant pagalbą ES paramos gavimo procese. Kadangi projektai pagal minėtą priemonę buvo atrenkami valstybės projektų planavimo būdu, atrankos procesas vyko sklandžiai, investuotojai buvo patenkinti nesudėtinga paramos skyrimo procedūra, ir tai suteikė priemonei išskirtinumo ir patrauklumo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, prašome Jūsų įvertinti šiame rašte pateiktus pastebėjimus ir užsienio investuotojams aktualius klausimus, ir juos įvertinti ruošiant priemonės „SmartInvest LT+“ trečio kvietimo teikti paraiškas dokumentaciją.

Skiriama parama yra reikšmingas aspektas užsienio investuotojams renkantis šalį, kurioje jie ketina vykdyti plėtrą ar diegti inovatyvias veiklas, todėl šiame rašte išdėstyti klausimai yra itin aktualūs TUI pritraukimui į Lietuvą.

Pagarbiai,

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė